

LÄNNENRATSASTUSPALVELUIDEN KYSYNTÄ

Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö

Mustiala, Hevostalous

kevät, 2019

Sanni Vuorinen

Hevostalous
Mustiala

Tekijä	Sanni Vuorinen	Vuosi 2019
Työn nimi	Lännenratsastuspalveluiden kysyntä	
Työn ohjaaja/t	Terhi Thuneberg	

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyön toimeksiantajana toimi Suomen Ratsastajainliitto ry:n lännenratsastuksen all around -komitea. Työn tavoitteena oli selvittää lännenratsastuspalveluiden kysynnän tilannetta ja tulevaisuuden näkymiä Suomessa lähivuosien aikana. Selvitys tehtiin harrastajien näkökulmasta.

Työ toimii jatkoselvityksenä Michelle Lüscherin 2013 valmistuneelle opinnäytetyölle. Selvitys toteutettiin lännenratsastuksen harrastajille ja lajista kiinnostuneille suunnatulla kyselyllä, joka toteutettiin Webropol-palvelulla. Kyselyn ajankohta oli joulukuu 2018. Kyselyyn saatiin 293 vastausta.

Opinnäytetyön kirjallisuusosiossa keskitytään palveluiden markkinointiin. Osiossa käydään läpi ratsastuspalveluiden markkinointia, tuotteistamista, hinnoittelua ja palvelua. Hevospalveluiden tarjoajilla on usein selvästi vähäisemmät tiedot markkinoinnista ja hinnoittelusta kuin tarjoamastaan palvelusta.

Kyselyn perusteella lännenratsastuspalveluiden kysyntä on Suomessa kasvussa. Harrastajajoukko painottuu aikuisiin hevosen omistajiin, joten eripituisien valmennusten suosio on kasvussa ratsastustunteja enemmän. Lajiin kaivattaisiin kuitenkin lisää harrastajia erityisesti junioreista. Suomessa välimatkat ovat pitkiä ja se korostuu pienen harrastajamäärän lajissa.

Avainsanat ratsastus, palvelut, kysyntä, kyselytutkimus

Sivut 31 sivua, joista liitteitä 8 sivua

Degree Programme in Equine Industries
Mustiala

Author Sanni Vuorinen **Year** 2019

Subject Demand for western riding services

Supervisors Terhi Thuneberg

ABSTRACT

The commissioner of my thesis was The Equestrian Federation of Finland and its western riding all-around committee. The aim of the thesis was to find out the situation and prospects for the demand for western riding services in Finland in the next few years. The study was done from the perspective of the enthusiasts.

The work will serve as a follow-up study to a bachelor's thesis completed by Michelle Lüscher in 2013. The study was carried out by a Webropol-survey targeted to western riding enthusiasts and those interested in the sports. The survey was conducted in December 2018. 293 responses were received.

The theory part of this thesis focuses on marketing services. The section deals with marketing, productization, pricing and service. Horse service providers often have much less information about marketing and pricing than the service they provide.

According to the survey, the demand for Western riding services in Finland is growing. The hobby group focuses on adult horse owners, so the popularity of trainings of different lengths is growing more than riding lessons. More western riding enthusiasts are needed, especially juniors. In Finland, the distances are long and it is emphasized by the small number of enthusiasts.

Keywords riding, services, demand, survey

Pages 31 pages including appendices 8 pages

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	PALVELUIDEN MARKKINOINTI.....	1
2.1	Ratsastuspalveluiden markkinointi.....	1
2.2	Tuotteistaminen.....	2
2.3	Hinnoittelu.....	2
2.4	Palvelu.....	3
3	RATSASTUSPALVELUIDEN KYSYNTÄ.....	4
4	KYSELYTUTKIMUS.....	5
5	KYSELYN TULOKSET.....	6
5.1	Yleiset taustatiedot.....	6
5.2	Harrastustausta.....	7
5.3	Harrastuksen nykymuoto.....	9
5.3.1	Lännenratsastuksen harrastajat.....	9
5.3.2	Kiinnostus lännenratsastusta kohtaan.....	14
5.4	Harrastus viiden vuoden kuluttua.....	15
5.5	Toiveet tarjottavista palveluista.....	17
5.6	Lajin haasteet.....	18
6	JOHTOPÄÄTÖKSET.....	19
6.1	Tallien markkinointi.....	19
6.2	Palveluiden kysyntä tulevien viiden vuoden aikana.....	20
6.3	Kehityskohteita lajissa.....	20
	LÄHTEET.....	22

Liitteet

Liite 1 Kyselylomake

1 JOHDANTO

Lännenratsastus kasvattaa suosiotaan Suomessa. Palvelutarjonta lajin parissa on vielä melko rajallista ja keskittyy muutamille alueille. Näillä alueilla myös harrastajamäärä on kasvanut palvelutarjonnan mukana. Merkittävä ero lännenratsastuksen harrastajien ja muiden ratsastajien välillä on aikuisharrastajien määrä, joka lännenratsastuksen parissa on selvästi suurempi.

Opinnäytetyön toimeksiantajana toimii Suomen Ratsastajainliitto ry:n lännenratsastuksen all around -komitea. Työ toimii jatkoselvityksenä 2013 valmistuneelle Michelle Lüscherin opinnäytetyölle Lännenratsastus ja sen markkinatilanne Suomessa, jossa tilannetta kartoitettiin yrittäjille tehdyn kyselyn avulla. Joulukuussa 2018 toteutetun Webropol-kyselyn avulla kartoitettiin harrastajien näkemyksiä nykyisistä palveluista ja suunnitelmia oman hevosharrastuksen tulevaisuudesta.

2 PALVELUIDEN MARKKINOINTI

Markkinointi on tärkeässä roolissa yritysten toiminnassa. Sen tehtävänä on lisätä yrityksen tunnettavuutta ja lisätä myyntiä. Palveluiden markkinointi eroaa jonkin verran fyysisten tuotteiden markkinoinnista.

2.1 Ratsastuspalveluiden markkinointi

Markkinointia voidaan pitää yrityksen asiakkaidentuotanto-osastona. Se auttaa myös kilpailemaan muuten kuin hinnalla. (Kotler, 2005, s. ix) Harva yritys on tilanteessa, jossa ostavia asiakkaita on pysyvästi liikaa. Markkinoinnille on siis tarvetta.

Markkinoinnissa usein puhutaan neljästä P:stä. Nämä ovat tuote (product), hinta (price), saatavuus (place) ja markkinointiviestintä (promotion). Palveluiden kohdalla tärkeä on myös viides P eli ihmiset/henkilöstö (people). Markkinointiviestinnän avulla kerrotaan tuotteesta, sen hinnasta ja saatavuudesta. (Hämäläinen & Patjas, 2018, s. 149)

Lähes kolmasosa mediamainontaan käytetystä rahasta menee verkkomainontaan. Nykyisin yleisimmät verkkomainonnan muodot ovat natiivimainonta ja mainonta sosiaalisessa mediassa. Verkkomainonta on helppoa kohdentaa omalle asiakasryhmälle. (Hämäläinen & Patjas, 2018, s. 189)

Verkkomainonta lieneekin erityisen sopivaa hevospalveluiden markkinoinnissa kohderyhmän painottuessa alle eläkeikäisiin. Hevospalveluita tarjoa-

van yrityksen ei kannata tavoitella suuria massoja television tai radion välityksellä vaan asiakkaiden sijainti lähialueella on tärkeämpää. Perinteisistä mainoskanavista paikallislehti tai hevosaiheinen aikakauslehti voi olla tehokkain.

Monilla talleilla on omat verkkosivut tai tilejä sosiaalisessa mediassa. Valittavan moni ei vain muista päivittää tietoja näihin kovin ahkerasti. Vanhentunut tieto antaa yrityksestä epäsuotuisan mielikuvan ja hiljaiselo somessa laskee kiinnostavuutta (Hämäläinen & Patjas, 2018, s. 190).

Markkinoinnissa on tärkeää löytää oma kohderyhmä eli segmentti, kaikkia ei kiinnosta samat palvelut. Facebook tarjoaa mainosten ydinkohderyhmän löytämisen avuksi sijaintia, demografisia tietoja, kiinnostuksen kohteita, käyttäytymistä ja yhteyksiä (Facebook Business, n. d.).

Varsinaisen markkinoinnin lisäksi kaikki yrityksen toimet ovat osa markkinointia ja vaikuttavat asiakkaan mielikuvaan yrityksestä ja sen palveluista (Parantainen, 2007, s. 85).

2.2 Tuotteistaminen

Palvelun tuotteistamisella tarkoitetaan palveluun liittyvien toimintojen dokumentoimista niin, että samaa palvelua pystyy tarjoamaan myös toinen saman alan ammattilainen. Dokumentoitaviin asioihin kuuluvat esimerkiksi myynninmenetelmät, markkinointimateriaali, hinnoittelu, sopimukset ja graafinen ilme. (Parantainen, 2007, s. 12)

Ratsastustunnin pitämisessä tarvittavaa tietotaitoa on vaikeaa dokumentoida eteenpäin siirrettäväksi, mutta ennen tuntia ja sen jälkeen tapahtuvat asiat on helppo kirjata. Hevosten täysihoitopaikkojen vuokraaminen kuuluu sen sijaan palveluihin, jotka on helppo dokumentoida kaikilta osin.

Palvelutuotteen kehittäminen on vain yksi tapa tuotteistaa osaamistaan. Muihin tapoihin kuuluu esimerkiksi artikkelien tai kirjojen kirjoittaminen ja seminaarien pitäminen. (Parantainen, 2007, s. 82) Länneratsastuspalveluiden tarjoaja voi hyödyntää myös näitä omassa yritystoiminnassaan. Näitä suunnitellessa kannattaa kuitenkin muistaa, etteivät länneratsastukseen keskittyvän suomenkielisen kirjan markkinat ole vielä laajat.

2.3 Hinnoittelu

Hevosyrittäjistä moni lähtee alalle kiinnostuksesta hevosiin eikä omaa merkittävästi tietoa yrityksen johtamisesta. Tämä on tietysti huono lähtökohta erityisesti yrityksen taloudesta huolehtimiseen. Käsitykseni mukaan monen hevospalvelun hinnoittelu pohjautuu pitkälti yrittäjän kustannuksiin. Palveluja ei kuitenkaan kannata hinnoitella omien kustannusten perusteella vaan asiakkaalle tuotetun hyödyn tai arvon mukaan (Parantainen,

2017, s. 18). Lännenratsastuspalveluiden hyötyä ja arvoa on toki vaikeampi arvioida kuin jonkin esineen korjaamisesta asiakkaalle tulevaa hyötyä.

Mikäli palvelu ei erotu muiden tarjoamista palveluista, on vaikeaa löytää asiakasta maksamaan siitä enempää kuin kilpailevista palveluista. Tällöin hinnan määrää kilpailevaa palvelua tarjoava yrittäjä. Erottautumiseen on paljon keinoja, yhtenä niistä voi toimia selkeä henkilöbrändi. (Parantainen, 2017, s. 59) Oma henkilöbrändiään voi kehittää esimerkiksi kilpailuihin osallistumalla.

Suomessa tunnetuin lännenratsastaja lienee Kari Vepsä, vaikka kaikki eivät osaa yhdistää nimeä lainkaan hevosiin. Vepsän hevostenkäsittelykurssit keräävät ison yleisön eri puolilla Suomea. Valmiiksi tuttu nimi helpottaa markkinointia eikä unohdu yhtä helposti kuin joku muu tutun suosittelu nimi.

Monilla alueilla lännenratsastuspalveluiden tarjoajat ovat niin harvassa, etteivät he kilpaile keskenään asiakkaista. Se ei kuitenkaan tarkoita, ettei yrittäjällä olisi mitään kilpailua. Moni harrastaja saattaa mennä myös perinteisempien ratsastuspalveluiden pariin, jos ne erottuvat edukseen lännenratsastuspalveluista. Myös muut urheilulajit ja vapaa-ajan viettotavat voivat kilpailla samoista asiakkaista.

Lännenratsastustunteja voi pitää tavallisista ratsastustunneista erottuvana palveluna ja siten myös hinnoitella ne hieman eri tavalla. Lahnuksen ratsastuskoulussa on tarjolla koulu-, este- ja lännenratsastustunteja, lännenratsastustuntien hinta on kaksi euroa enemmän tuntia kohden kuin koulu- ratsastustuntien (Lahnuksen ratsastuskoulu, n. d.). Tämä ero ei luultavasti vielä karsi yhtään asiakasta palvelun parista.

Kun palveluita myydään kuluttajien sijaan yrityksille, olisi myyjän hyvä huomata ostajan erilainen asenne rahan käyttöön. Käytettäessä muiden rahoja omaksi hyödyksi hintakaton määrää yrityksen palvelulle antama budjetti. (Parantainen, 2017, s. 42) Tämä mahdollistaa suuremman katteen esimerkiksi virkistyspäivien myynnissä. Monelle pelkkä hevosen harjaus ja taluttaminenkin on jo suuri elämys.

2.4 Palvelu

Asiantunteva ja palvelualtis henkilökunta on palveluihin keskittyvän yrityksen tärkeimpiä kilpailukeinoja (Hämäläinen & Patjas, 2018, s. 210). Vaikka vaatekaupassa apuaan tarjoava myyjä voi välillä ahdistaa ”vain katsele-massa” olevaa asiakasta, palvelua ostettaessa halutaan saada asiantuntevaa apua. Pelkkä asiantuntemus ei kuitenkaan riitä, jos asiakasta kohdellaan huonosti.

Erytisesti isommilla talleilla voi olla syytä miettiä yhtenäistä pukeutumista työntekijöille, jotta uudemmatkin asiakkaat tietävät ketkä ovat siellä heitä

palvelemassa. Jos uuden asiakkaan saapumisaika on tiedossa, on hyvä olla helposti löydettävissä, eikä lähteä tarkistamaan kauimmaisen tarhan vesitilannetta samaan aikaan. Tällä parannetaan asiakkaan saamaa ensivaikutelmaa.

Osalla talleista on käytössä puhelinpäivystysaika, esimerkiksi tunti päivässä. Tämä onkin hyvä ehkäisemään ylimääräistä taustamelua ja kiireen kuulumista vastaajan äänessä. Samalla voidaan varmistaa, että puheluihin vastaavalla henkilöllä on tarvittavat muistiinpanovälineet tai muut työkalut käden ulottuvilla. Kesken hevosten ruokinnan voi olla hankalaa kertoa ja muistaa, koska olisi mahdollisuus yksityistuntiin.

Asiakastyytyväisyys kertoo yrityksen tulevaisuuden suunnan. Uusien asiakkaiden hankkiminen on kalliimpaa kuin nykyisten asiakkaiden säilyttäminen. (Kotler, 2005, s. 13) Uskolliset asiakkaat ovat halukkaita maksamaan 7-10 prosenttia enemmän kuin ei-uskolliset asiakkaat (Kotler, 2005, s. 14).

Jos palvelu ei ole vastannut luvattua tai asiakas on muuten tyytymätön, voi jokin hyvitys olla paikallaan (Hämäläinen & Patjas, 2018, s. 107). Lapsena tipuin ratsastustunnin alussa uuden tuntihevosen selästä. Hevonen oli ehtinyt tiputtaa muitakin, joten minulle päätettiin hakea toinen hevonen lopputunnin ajaksi. Suurin osa tunnista kuitenkin kului kentän laidalla, joten sain hyvitykseksi uuden ratsastustunnin.

3 RATSASTUSPALVELUIDEN KYSYNTÄ

Ratsastusta harrastaa ympäri vuoden noin 140 000 henkilöä. Suomen Ratsastajainliittoon kuuluvien määrä on ollut lievässä laskussa 2014 vuodesta alkaen. (Suomen Ratsastajainliitto ry, n.d. a) Vuoden 2018 lopussa jäseniä oli lähes 46 000 henkilöä. Jäsenistä naisia on 95% ja miehiä 5%. (Suomen Ratsastajainliitto ry, n.d. c)

Ratsastajainliittoon kuulutaan yleensä kilpailuoikeuden tai vakuutusturvan takia. Moni talli vaatii asiakkailtaan jäsenyyden juuri vakuutusturvan vuoksi. Suomen Ratsastajainliittoon kuulutaan ratsastusseuran jäsenyyden kautta tai Green Card -jäsenyydellä. Ratsastusseuroja oli vuoden 2018 lopussa yhteensä 510 (Suomen Ratsastajainliitto ry, n.d. c). Vuoden 2018 aikana Ratsastajainliiton alaisiin lännenratsastuskilpailuihin osallistui 1-4-tasoisilla 24 eri seuran edustajia (Suomen Ratsastajainliitto ry – Kisapalvelu, n.d.). Osa seuroista on keskittynyt lännenratsastukseen, mutta monissa on pääosin muiden lajien harrastajia.

Lännenratsastuksessa voi Suomessa kilpailla myös ilman Suomen Ratsastajainliiton jäsenyyttä. Kilpailuita järjestävät National Reining Horse Association (NRHA), American Quarter Horse Association (AQHA) ja American

Paint Horse Association (APHA), joilla kaikilla on Suomessa oma yhdistyksensä.

Ratsastuspalveluiden kysyntään vaikuttaa pääosin nykyisten harrastajien määrä. Uusia harrastajia saadaan usein lapsista, mutta myös lajin uudelleen aloittavat aikuiset ovat merkittävässä osassa. Täysin uudet aikuisratsastajat löytävät lajin yleensä perheen tai ystävien kautta. Suomen Ratsastajainliiton ja Hopotin yhteisellä Takaisin ratsaille -kampanjalla on vanhoja harrastajia houkuteltu takaisin lajin pariin (Suomen Ratsastajainliitto ry, n.d. b).

Nykyisin yhä useampi on kiinnostunut ratsastuksen lisäksi muusta hevosten kanssa toimimisesta. Tarjoamalla erilaisia kursseja ja oheistoimintaa saadaan asiakkaat sitoutumaan yritykseen enemmän. Yhdessä toimimalla päästään myös täyttämään ihmisen luontaista ryhmään kuulumisen tarvetta, paremmin kuin pelkillä ratsastustunneilla. Yrittäjävetoisen toiminnan lisäksi seuratoiminta voi olla iso osa harrastusta. Osa ratsastusseuroista toimii tietyllä tallilla, toisten toiminta keskittyy tietylle paikkakunnalle. Näiden lisäksi löytyy myös laajalla alueella toimivia seuroja, jotka ovat keskittyneet esimerkiksi tiettyyn lajiin tai hevosrotuun.

Raviurheilun harrastajia ja seuraajia Suomessa on 225 000 (Hippolis, Suomen Hippos ry, Suomen Ratsastajainliitto ry, Luke Hevostalous, 2018). Heillä on jo kiinnostus hevosiin, joten moni oheispalvelu voi kiinnostaa heitäkin, vaikka kiinnostusta satulaan kiipeämiseen ei olisi. Hevosia Suomessa oli vuonna 2017 hieman alle 75 000 (Hippolis, Suomen Hippos ry, Suomen Ratsastajainliitto ry, Luke Hevostalous, 2018). Ratsujen ja ravureiden määrää ei ole eritelty. Lännenratsujen määrä Suomessa ei ole tiedossa.

4 KYSELYTUTKIMUS

Kyselytutkimus toteutettiin Webropol-kyselynä, joka oli avoinna reilun viikon joulukuussa 2018. Kyselylinkki jaettiin Facebookin lännenratsastusaiheisissa ryhmissä. Nämä ryhmät olivat HYR ry, Karjatyöskentelystä kiinnostuneet Suomessa, Lännenratsastus, Pro Western Riding, TRS Western, Western Riders Finland, Western Riders Savo ja Western varusteiden kirpputori. Kaikissa näissä ryhmissä on satoja tai tuhansia jäseniä. Koska sama henkilö kuuluu usein vähintään kahteen näistä ryhmistä, ei jäsenmäärien yhteen laskeminen ollut järkevää. Lännenratsastus-ryhmässä oli jäseniä syksyllä 2016 alle 2400, keväällä 2019 jäsenmäärä on kasvanut yli 2800 jäseneseen. Kyseinen ryhmä on perustettu helmikuussa 2012.

Kyselyssä oli kaikkiaan 36 kysymystä ja osa niistä oli jaettu vastattavaksi lajin harrastajille ja osa lajista kiinnostuneille, jotka ovat mahdollisia uusia harrastajia. Kyselyssä hyödynnettiin erityyppisiä kysymyksiä, joista osa oli

pakollisia. Avoimiinkin kysymyksiin saatiin runsaasti vastauksia, vaikka ne eivät olleet pakollisia. Kysymykset ovat opinnäytetyön liitteenä.

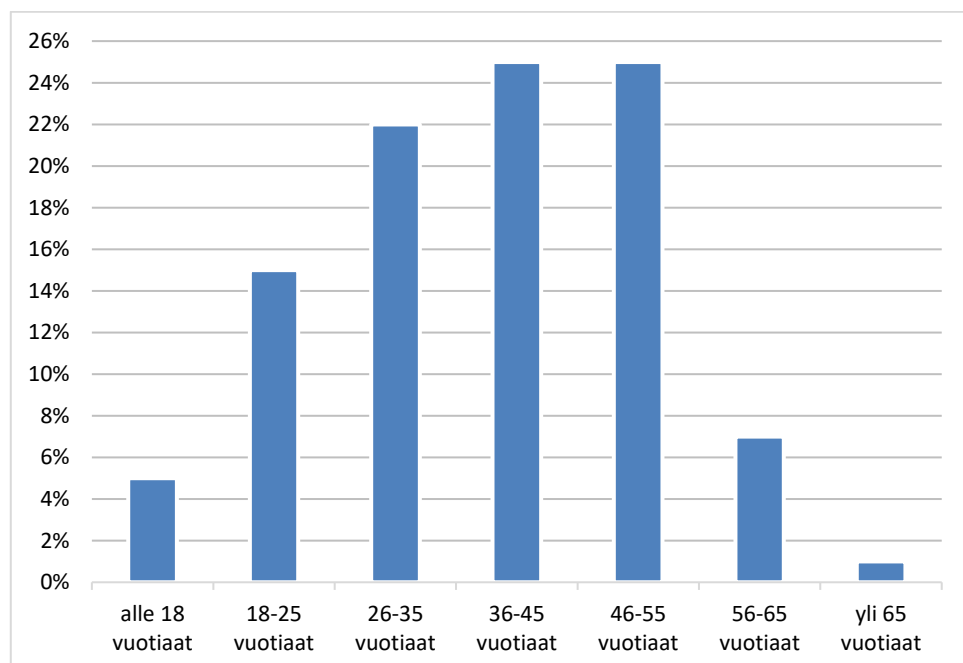
5 KYSELYN TULOKSET

Kyselyyn vastasi 293 henkilöä. Suurin osa vastauksista saatiin heti kyselyn auettua parin ensimmäisen päivä aikana.

5.1 Yleiset taustatiedot

Kyselyyn vastanneiden sukupuolijakauma oli odotetun kaltainen. Naisia vastaajista oli 93 % (n=272), miehiä 6 % (n=17), loput neljä (1 %) vastaajaa valitsivat sukupuolekseen vastausvaihtoehdon muu tai en halua vastata.

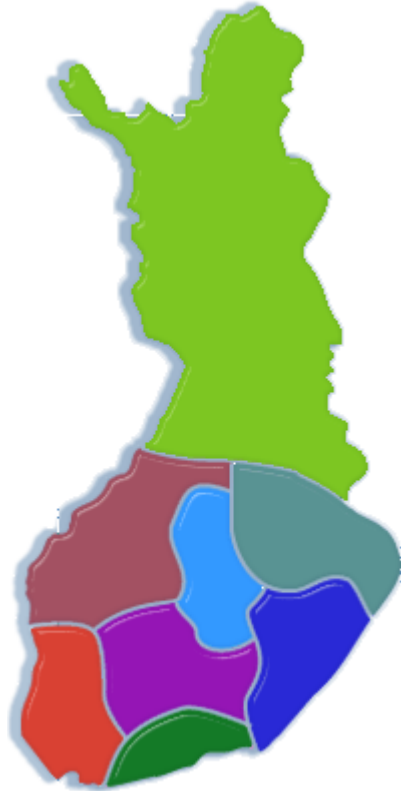
Vastaajia saatiin kaikista ikäryhmistä. Suomen Ratsastajainliiton (SRL) koko jäsenistöön verraten lännenratsastajien ikäjakauma on huomattavasti erilainen kuin ratsastajilla yleensä. Lännenratsastuksen parissa junioreita on kyselyn mukaan vain 5 %, kun Suomen Ratsastajainliiton vastaava luku vuoden 2018 lopussa oli 37 % (Suomen Ratsastajainliitto ry, n.d. a). Juniorijäsenenä ollaan sen vuoden loppuun, jolloin täytetään 18 vuotta. Kyselyssä 18-vuotiaat kuuluivat jo seuraavaan ikäryhmään. Alle 26-vuotiaidenkin osuus kyselyssä on vain 20 %. Kuvassa 1 on vastaajien jakautuminen eri ikäryhmiin.

Kuva 1. Vastaajien ikäjakauma

Kolmas taustakysymys koski vastaajien asuinpaikkaa Suomen Ratsastajainliiton alueiden mukaan jaettuna. Kuvassa 2 on viitteellinen kartta

aluejaosta. Vastaajamäärissä oli selviä eroja eri alueiden välillä. Eniten vastauksia tuli Etelä-Suomen alueelta 40 % (n=116). Toisen sijan jakoivat Häme ja Pohjois-Suomi, joissa molemmissa vastaajista oli 14 % (n=42). Itä-Suomi oli neljänneksi suurin 11 % (n=33) osuudella ja Pohjanmaa hyvin lähellä sitä 10 % (n=30) osuudella. Selvästi pienemmät vastaajamäärät olivat Lounais-Suomessa (4 %, n=11), Keski-Suomessa (3 %, n=9) ja Kaakkois-Suomessa (3 %, n=8). Kaksi (1 %) vastaajaa ei halunnut kertoa asuinpaikkaansa.

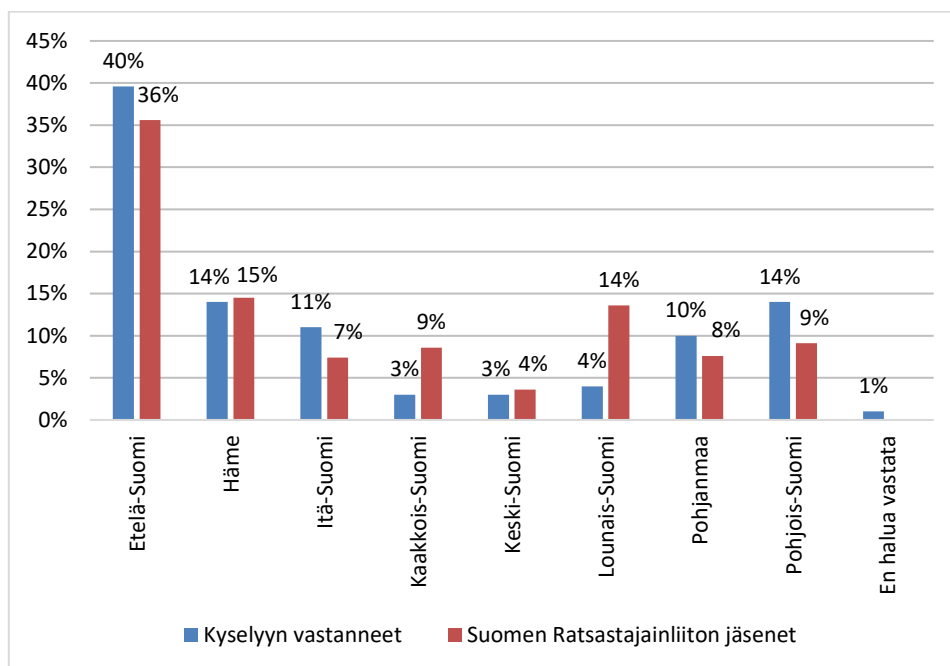

Kuva 2. Suomen Ratsastajainliiton viitteellinen aluejako (Kupiainen, 2019)

Kuvassa 3 nähdään kyselyyn vastanneiden sijoittuvan melko samankaltaisesti eri alueille kuin Suomen Ratsastajainliiton jäsenistö. Vastaajien määrä suhteessa ratsastajiin on selvästi pienempi Kaakkois-Suomessa ja Lounais-Suomessa. Itä-Suomessa, Pohjanmaalla ja Pohjois-Suomessa vaikuttaisi olevan suhteessa enemmän lännenratsastajia. (Suomen Ratsastajainliitto ry, n.d. c)

5.2 Harrastustausta

Suurin osa vastaajista on aloittanut hevosharrastuksen ensimmäisen kerran alle 11-vuotiaana (74 %, n=217). Myös 11-20-vuotiaana aloittaneita on runsaasti (16 %, n=46). Yli 20-vuotiaana aloittaneista suurin osa on aloittanut 31-50-vuotiaana (6 %, n=18). 21-30-vuotiaana oli aloittanut 3 % (n=8). Yli 50-vuotiaana aloittaneita löytyi 1 % (n=4).

Kuva 3. Vastaajien jakautuminen alueille verrattuna Suomen Ratsastajainliiton jäsenistöön

Yhtä yleistä kuin alle 11-vuotiaana aloittaminen näytti olevan hevosharrastuksen aloittaminen perinteisten koulu-, este- ja kenttäratsastuksen kautta. Tämän vaihtoehdon valitsi 74 % (n=218). Muut vaihtoehdot saivat melko tasaisesti vastaajia. Matka-, maasto- ja vaellusratsastuksella aloittaneita oli 8 % (n=24), lännenratsastuksella aloittaneita 6 % (n=19), raviurheilulla aloittaneita 6 % (n=17) ja jokin muu -vaihtoehdon valinnoita 5 % (n=15). Jokin muu -vaihtoehdon valinnoita mainitsivat ravihevosilla ratsastuksen, puskaratsastuksen, työhevokset, hevoskasvatuksen ja eläintenhoitajan työn.

Useimmilla vastaajilla on ollut hevosharrastuksessaan pitkä tauko. Ilman pitkää taukoa oli harrastanut 40 % (n=116). Taukoja oli melko tasaisesti eri pituisia. Suurimmaksi ryhmäksi nousi kuitenkin yli 10 vuoden taot, jollainen oli ollut 18 % (n=53) vastaajista. Alle 2 vuoden tauko oli ollut 14 % (n=43) vastaajista. 16 % (n=46) oli pitänyt 2-5 vuoden tauon ja 12 % (n=35) 6-10 vuoden tauon. Taukojen syitä ei kysytty, mutta muiden kysymysten vastauksissa kävi selväksi, että raha ja aika rajoittavat monilla harrastusta. Nämä ovat varmasti olleet taustalla monella myös tauon alkaessa.

Kyselyssä oli kysymyksiä jaettu lännenratsastuksesta kiinnostuneille ja sitä harrastaville. Jaotteluna toimi harrastusaika. Lajista kiinnostuneita oli 16 % (n=48), alle 2 vuotta harrastaneita 11 % (n=32), 2-5 vuotta harrastaneita 25 % (n=72), 6-10 vuotta harrastaneita 24 % (n=71), 11-20 vuotta harrastaneita 16 % (n=46) ja yli 20 vuotta harrastaneita 8 % (n=24).

Lännenratsastuksen harrastajilla oli monia eri syitä, joiden vuoksi laji oli aloitettu. Alla luettelo osasta mainituista syistä

- kiinnostus luonnolliseen hevosmiestaitoon ja/tai maastakäsittelyyn
- uudet haasteet (ratsastuslajia vaihtaessa)
- lännenratsastustunteja tarjolla lähellä
- satula on ratsastajalle mukavampi
- lännenhevosten rauhallisuus, ratsastus tuntuu turvallisemmalle
- erilainen apujen käyttö kiinnosti
- hevosystävällisyys, yhteistyö hevosen kanssa
- lajin esitys tapahtumassa innostanut kokeilemaan
- rennompi ilmapiiri, tunneilla saa epäonnistua
- kiinnostus cowboy-kulttuuriin ja/tai karjanajoon
- kyllästyminen koulu- ja esteratsastukseen
- perheen jäsenen tai ystävän ehdotus
- avun saaminen hevosen kouluttamiseen
- lajiin tutustuminen ulkomailla

Lännenratsastuksesta kiinnostuneet kertoivat kiinnostuksensa syyksi esimerkiksi seuraavat asiat

- yhteistyö hevosen kanssa
- hevosen rentouteen panostaminen
- lajin taustalla työnteko hevosen kanssa
- luottamus hevosen ja ratsastajan välillä
- rento harrastusilmapiiri
- lajin haastavuus
- hevosen käsittely vahvasti mukana lajissa

Lännenratsastuksen harrastajilla syyt lajin aloittamisen takana olivat siis osin samoja kuin lajista kiinnostuneiden kiinnostuksen syynä, mutta mukana oli myös sattumalta lajin aloittaneita. Heillä kiinnostus oli alkuun ylipäätään ratsastukseen ei sen tarkemmin tiettyyn lajiin.

5.3 Harrastuksen nykymuoto

Suurimmalle osalle vastaajista hevoset ovat harrastus (85 %, n=250). Lännenratsastuspalveluita vastaajista tarjoaa 6 % (n=19) ja muita hevospalveluita 8 % (n=24). Muita hevospalveluita tarjoavista lännenratsastuksen harrastajia oli 19, loput viisi (21 %) olivat lajista kiinnostuneita.

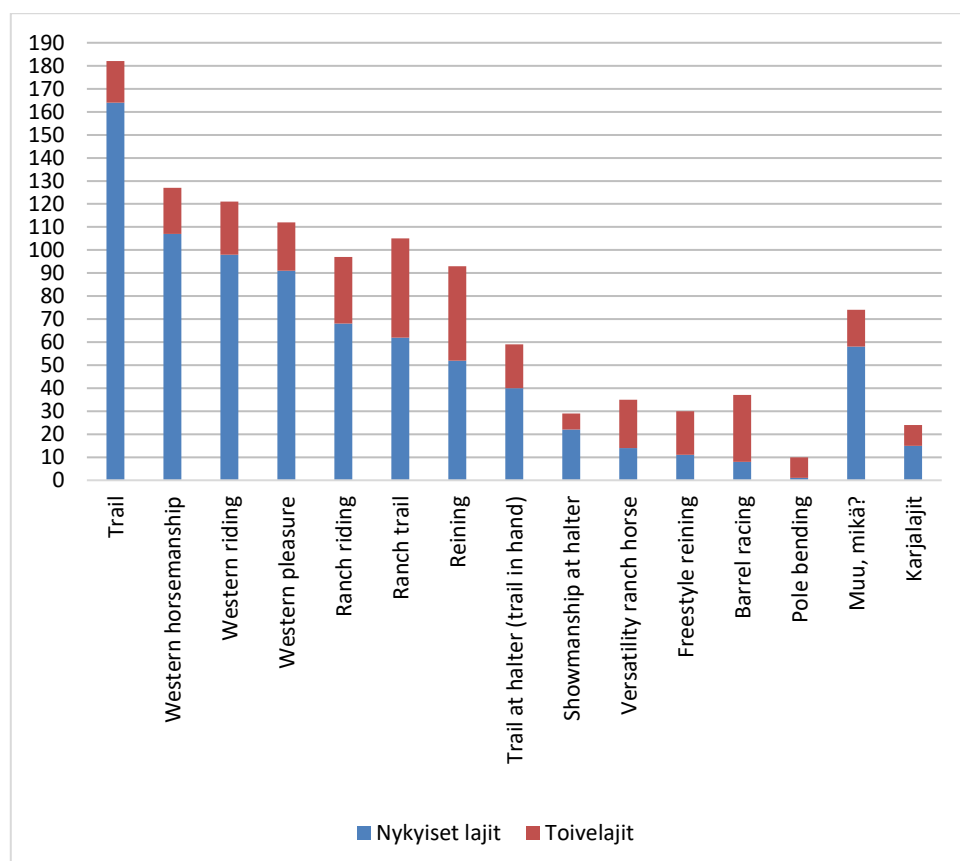
5.3.1 Lännenratsastuksen harrastajat

Lännenratsastuksen harrastajista (n=245) ilmoitti lännenratsastuksen ainoaksi hevosharrastukseksi 58 % (n=143). Moni harrastaa lännenratsastuksen lisäksi useampaakin lajia. Suosituimmaksi nousi matka-, maasto- ja vaellusratsastus 24 % (n=60). Koulu-, este- ja kenttäratsastuksen valitsi 22 % (n=54) vastaajaa ja raviurheilun 9 % (n=21). Jokin muu -vaihtoehdon valitsi 13 % (n=33), heidän lajeihinsa kuului mm. working equitation,

centered riding, akateeminen ratsastus, ratsastusjousiammunta, valjakko-ajo, työhevosajo ja keskiaikaratsastaminen.

Lännenratsastusta harrastetaan useimmin omalla hevosella (60 %, n=147). Vuokrahevosella harrastaa 15 % (n=37) ja tuntihevosella 29 % (n=70). Harrastajista 7 % (n=16) ei tällä hetkellä ratsasta. Kysymykseen vastasi 245 henkilöä ja vastausvalintoja oli yhteensä 270.

Lännenratsastukseen kuuluu monia alalajeja. Kyselyssä kysyttiin niiden lajien harrastamisesta, joihin oli Suomen Ratsastajainliiton kilpailusäännöt 2018. 245 vastaajaa valitsi yhteensä 796 vastausta, keskiarvoksi tulee tällöin 3,2 lajia vastaajaa kohti. Jokin muu -kohdassa luetellut useimmat lajit nostavat keskiarvoa hieman. Suosituimmaksi lajiksi nousi trail, jota ilmoitti harrastavansa 164 vastaajaa (67 %). Toiseksi eniten harrastajia sai western horsemanship (44 %, n=107) ja kolmanneksi eniten western riding (40 %, n=98). Muu, mikä -vastauksen valitsi 58 (24 %) vastaajaa. Heistä 15 (6 %) mainitsi karjalajit yleisesti tai jonkin tietyn karjalajin. Myös useamman lajin sekoittaminen ja ilman suurempia tavoitteita ratsastaminen tuli esiin monien vastauksissa. Myös hunter-lajit mainittiin. Kuvassa 4 ovat lajit suosiojärjestyksessä nykyisten harrastajien mukaan.

Kuva 4. Lännenratsastuksen alalajien suosio

Nykyisten lajiensa lisäksi muitakin lännenratsastuksen alalajeja haluaisi harrastaa 136 vastaajaa (56 %). He valitsivat yhteensä 315 vastausta,

jolloin keskiarvoksi tulee 2,3 lajia. Suurimmiksi toivelajeiksi nousivat ranch trail (32 %, n=43) ja reining (30 %, n=41). Muu, mikä -vaihtoehdon oli valinnut 16 (12 %) vastaajaa, heistä yhdeksän (7 %) mainitsee karjalajit. Kuvassa 4 punaisella toivelajit.

Vain pieni osa (3 %, n=8) harrastajista (n=245) haluaisi lopettaa jonkin lajin harrastuksen voidakseen keskittyä toiseen. Puolet heistä haluaisi keskittyä reiningiin, Muut lajit eivät saaneet useampaa vastaajaa.

Nykyisiltä harrastajilta kysyttiin käyvätkö he säännöllisesti ratsastamassa listatuilla talleilla tai henkilöiden opetuksessa. Kuvissa 5-7 on mukana myös muu suomalainen ja ulkomainen valmentaja -kohdissa mainitut henkilöt. Kuvasta on jätetty pois vaihtoehdot, joita kukaan ei valinnut. Kaikki listan opettajat eivät välttämättä opeta lännenratsastusta, mutta heillä on oppilaita, jotka harrastavat lännenratsastusta.

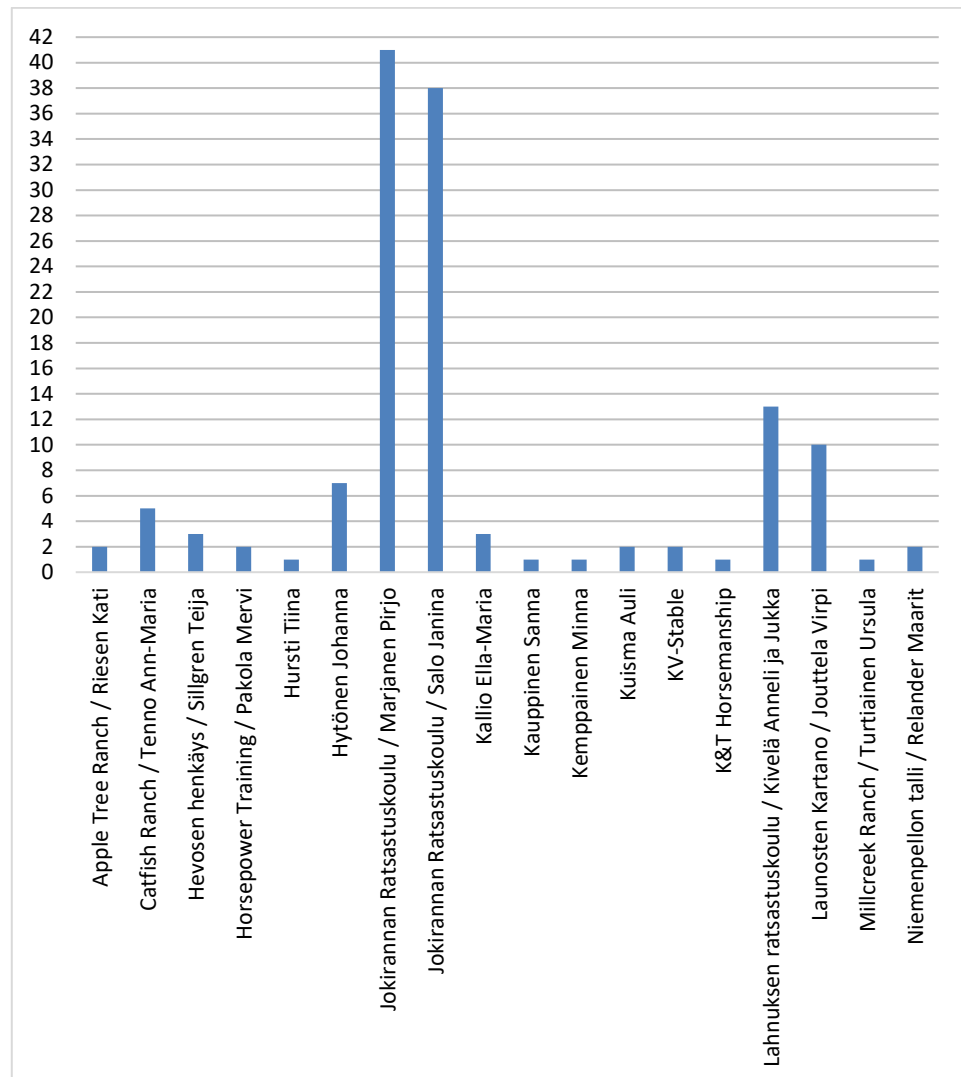
Kyselyyn vastanneiden jakautuminen eri puolille Suomea selittää osaltaan eri tallien ja valmentajien suosiota. Monen tallin kävijät kuitenkin löytyivät vähintään kahdelta eri alueelta. Osin tämä tietysti selittyy valmentajien tekemillä reissuilla eri paikkakunnille.

Jokirannan ratsastuskoulun osalta oli listattuna kaksi opettajaa, yhteensä siellä vastasi käyvänsä 48 vastaajaa. Useimmat heistä siis käyvät molempien opettajien opetuksessa. Hyvinkäällä sijaitseva Jokirannan ratsastuskoulu olikin kyselyn suosituin opetuspaikka. Toiseksi ylsi Lapinlahdella oleva Spring Ranch 25 vastaajan osuudella.

31 % (n=76) lännenratsastuksen harrastajista vastasi, ettei käy säännöllisesti opetuksessa. Syitä tähän oli monia. Suurimmaksi syyksi nousi välimatkat, jotka tulivat esiin 20 vastauksessa. Toisesta sijasta kilpailivat raha (n=13) ja aika (n=10). Muina syinä mainittiin esimerkiksi oman hevososen puute, auton tai kuljetuskaluston puute, oma tai hevososen terveys. Osa myös koki, ettei tarvitse opetusta, koska harrastaa ilman tavoitteita. Moni kertoi myös useamman syyn, jotka yhdessä estivät opetuksessa käynnin. Muutama valmentautui satunaisesti. Muutamalla oli ollut vaikeuksia löytää sopivaa valmentajaa.

Kyselyyn vastanneille harrastajille lajia opettavista useilla oli jokin pätevyys ratsastuksen opetukseen tai arviointiin. Moni vastasi myös, ettei tiedä onko heidän opettajallaan mitään pätevyyttä (41 %, n=101). Vastaajaa kohden vastauksia annettiin keskimäärin 1,5. Vastaajien suhtautumista pätevyyteen ei kysytty, mutta asiasta tietämättömien joukko viittaisi siihen, ettei sitä yleensä erikseen kysytä. Osalla talleista on tarjolla opetusta myös koulu- ja esteratsastuksessa, ainakin näillä talleilla on opettajilla ratsastusohjaajan tai -opettajan tutkinnot. Näissä tutkinnoissa ei voi tällä hetkellä erikoistua lännenratsastukseen vaan opetus keskittyy valtalajeihin. Suomen Ratsastajainliiton valmentajakoulutuksissa voi 2-tasolla erikoistua

länneratsastukseen, mutta koulutuksia on harvoin, pienen osallistujamäärän vuoksi.

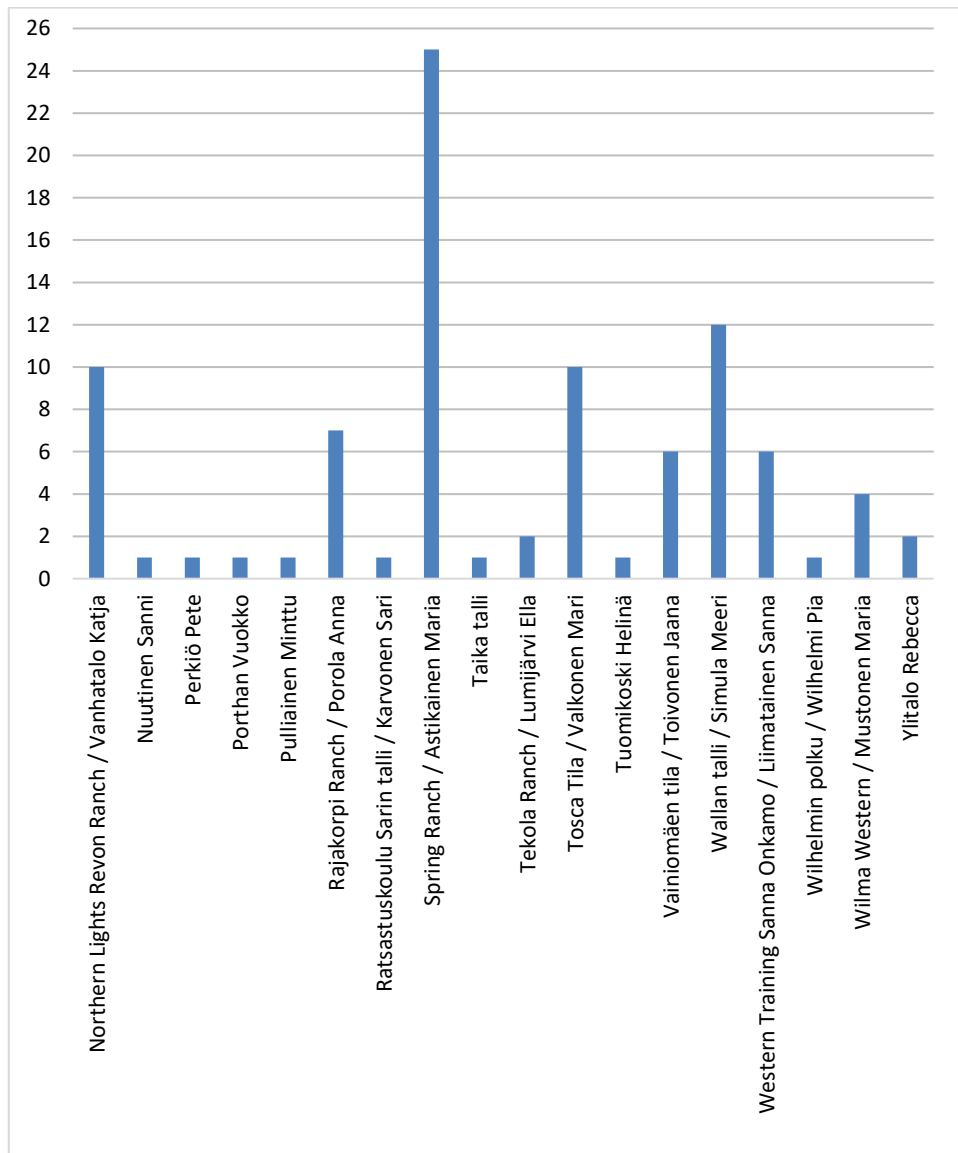

Kuva 5. Suomalaiset tallit ja valmentajat (aakkosten alkupää)

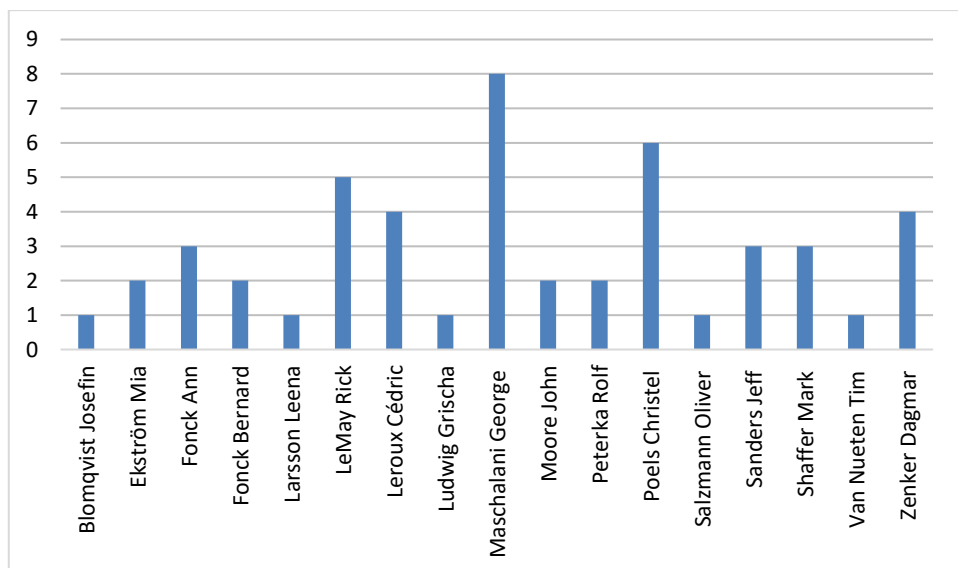
Alle puolet (42 %, n=104) vastaajista koki saavansa riittävästi opetusta/valmennusta. Muiden opetuksen määrää rajoitti pääosin matka (30 %, n=73), myös raha oli monella (16 %, n=40) rajoittamassa opetuskertoja. Opettajan kiireet tai kalenterien yhteensopimattomuus rajoitti vain pienen osan (1 %, n=4) opetuksen saantia.

Muita syitä vähäiselle opetukselle olivat:

- matkan, rahan ja aikapulan erilaiset yhdistelmät
- hevosien puute
- alueella ei ole valmentajaa tai paikkaa
- kiinnostavat valmennukset ovat täynnä
- lähin valmentaja ei ole sopiva
- oma terveys

Kuva 6. Suomalaiset tallit ja valmentajat (aakkosten loppupää)

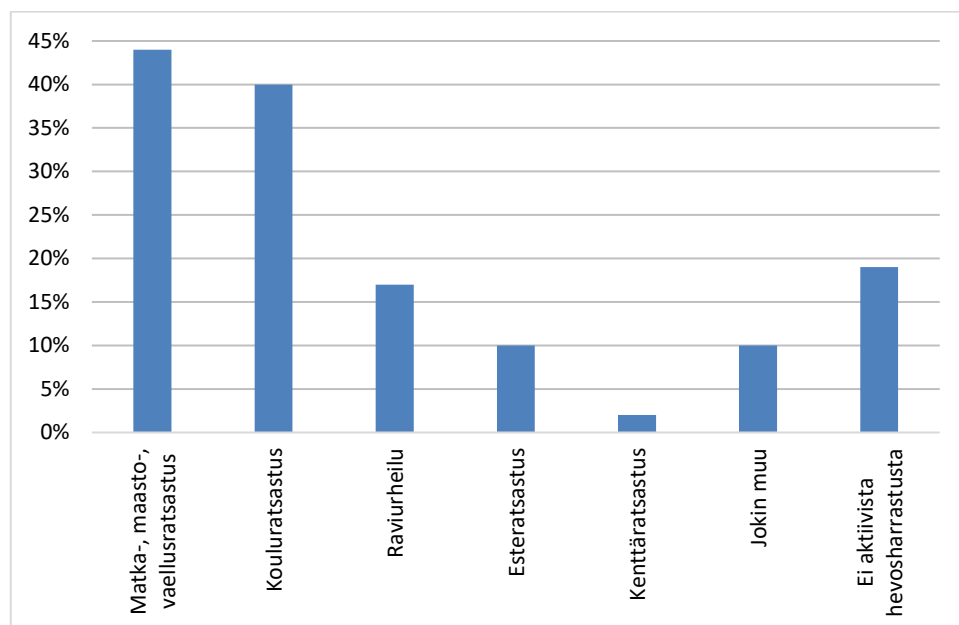

Kuva 7. Ulkomaalaiset valmentajat

Valmennusten ja tuntien hintaa piti sopivana reilu puolet vastaajista (56 %, n=164). Kolmannes (28 %, n=83) piti hintoja korkeina. Matalina hintoja piti vain 2 % (n=5). Loput 14 % (n=41) valitsi vaihtoehdon en osaa sanoa.

5.3.2 Kiinnostus lännenratsastusta kohtaan

Lännenratsastuksesta kiinnostuneista (n=48) useimmilla on tällä hetkellä jokin hevosharrastus. 19 % (n=9) vastasi, ettei heillä ole tällä hetkellä aktiivista hevosharrastusta. Osa vastaajista harrastaa tällä hetkellä useampaa-kin hevoslajia. Kysymyksestä puuttui alkuun tekstikenttä jokin muu -vaihtoehdon kohdalta, joten kaikki eivät päässeet kertomaan mitä harrastavat. Kuvassa 8 lännenratsastuksesta kiinnostuneiden nykyisten hevosharrastusten osuudet.

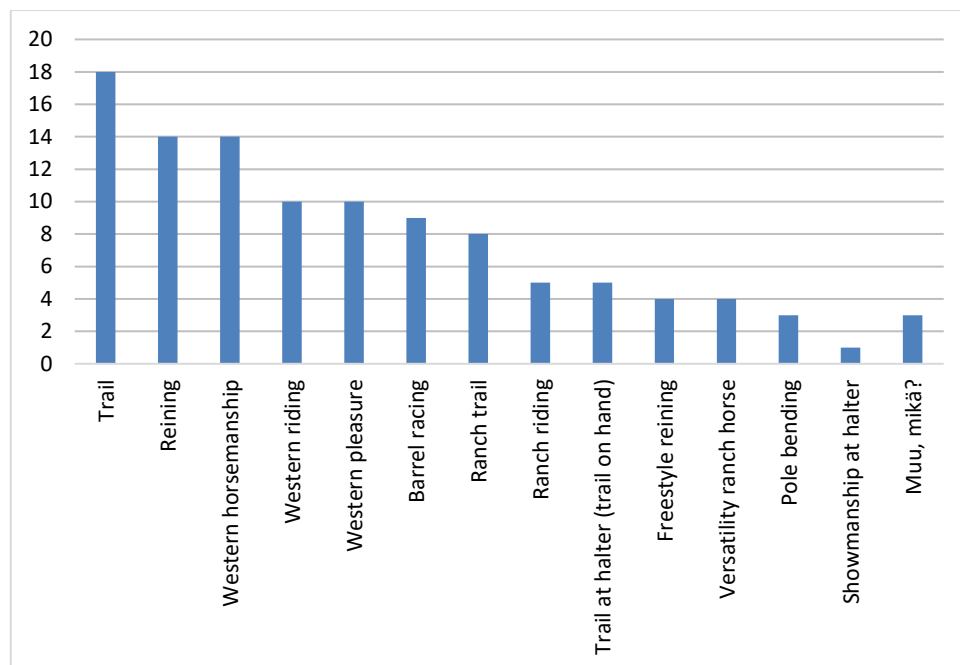

Kuva 8. Lännenratsastuksesta kiinnostuneiden nykyinen hevosharrastus

Lajista kiinnostuneilta kysyttiin, jos he aloittaisivat lännenratsastuksen, tekisivätkö he sen omalla, vuokra- vai tuntihevosella. Kysymyksessä oli mahdollisuus myös valita näistä useampi. Kysymyksen vastasi 48 vastaajaa ja he valitsivat 58 vastausta. Suurin osa aloittaisi lajin omalla hevosella (58 %, n=28). Noin puolet uskoi myös ratsastavansa alkuun tuntihevosella (52 %, n=25). Muutama kiinnostuneista piti todennäköisimpänä, että aloittaisi lännenratsastuksen vuokrahevosella (10 %, n=5).

Lännenratsastuksen monet alalajit olivat selvästi vielä outoja lajista kiinnostuneille, sillä heistä 38 % (n=18) vastasi, ettei osaa sanoa mitkä heitä kiinnostavat. Kysymykseen vastasi 48 henkilöä ja vastausvalintoja oli yhteensä 126. Kaikkien vastausten keskiarvoksi tulee 2,6 vastausta. Huomioi-
dessa vain vähintään yhden lajin valinneet tulee keskiarvoksi 3,2. Eniten

kiinnostusta oli trailiin (38 %, n=18). Toisen sijan jakavat reining ja western horsemanship, joista molemmista oli kiinnostunut (29 %, n=14). Muu, mikä -vaihtoehdon valitsi kolme (6 %) vastaajaa. He olivat kiinnostuneita mm. karjalajeista ja maastakäsittelystä. Kuvassa 9 on esitetty lännenratsastuksesta kiinnostuneiden kiinnostus eri alalajeja kohtaan.

Kuva 9. Lännenratsastuksesta kiinnostuneiden kiinnostus eri alalajeihin

Lännenratsastuksesta kiinnostuneilta kysyttiin, tiesivätkö he missä voisivat saada opetusta. 13 % (n=6) ei ollut vielä tutkinut asiaa. Loppujen vastaukset jakoutuivat melko tasan muiden vastausvaihtoehtojen kesken. 33 % (n=16) tiesi paikan ja oli käynyt siellä tutustumistunnilla. 27 % (n=13) tiesi paikan, mutta ei ollut vielä käynyt tunnilla. Loput 27 % (n=13) ei ollut löytänyt sopivaa paikkaa. Syiksi paikan löytymättömyydelle oli listattu matkat, selvän tuntitarjonnan puute sekä hinta, jos valmentajalle pitää maksaa kilometrikorvaus.

5.4 Harrastus viiden vuoden kuluttua

Lännenratsastuksen harrastajista (n=245) lajia aikoo harrastaa vielä viiden vuoden päästä 94 % (n=231). Kysymys olisi tarvinnut kolmannenkin vastausvaihtoehdon, sillä lopettamisvaihtoehdon valinneista osalla oli nyt menossa tauko. Suurin syy lopettamiselle oli hevosen puuttuminen. Muina syinä olivat tässäkin raha, matkat ja aikapula. Lisäksi mainittiin muihin ratsastuslajeihin siirtyminen, oma terveys ja lajin kuihtuminen yhdessä pienten kilpailijamäärien kanssa.

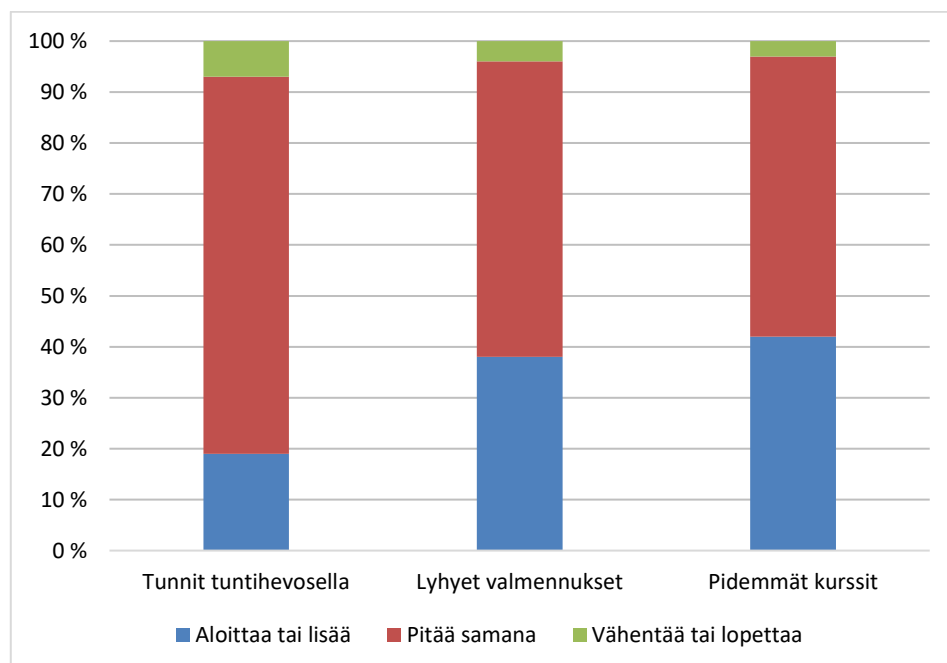
Niistä lännenratsastuksen harrastajista, joilla on tällä hetkellä toinenkin hevosharrastus (n=102) vain kaksi (2 %) on lopettamassa toisen hevosharrastuksensa. Loput aikovat jatkaa toisenkin hevosharrastuksensa parissa.

Syitä lopettamiselle olivat raha ja terveys. Uuden hevosharrastuksen aloittamista suunnittelee 13 % (n=33).

Lännenratsastustuntien kysyntään on tulossa nousua nykyistenkin harrastajien osalta, sillä 4 % (n=8) aikoo aloittaa tunneilla käynnin ja 15 % (n=27) lisätä tunneilla käyntiä. Tunneilla käynnin lopettamista suunnittelee 4 % (n=8) ja vähentämistä 3 % (n=5). Loput 74 % (n=137) aikoo jatkaa nykyisellä määrällä. Alueista, joilla oli yli 15 vastaajaa, eniten tuntien kysyntä näyttää olevan kasvussa Pohjanmaalla ja Etelä-Suomessa. Lännenratsastustunneilla käynnin lisäämistä suunnittelevissa oli edustettuna melko tasaisesti eri ikäryhmät lukuun ottamatta 26-35-vuotiaita, joista vain 5 % (n=2) aikoi lisätä tuntimääräänsä.

Lyhyille tunnin tai parin opetus/valmennuskerroille löytyy myös kysyntää jatkossa. Näiden määrän lisäämistä suunnittelee peräti 38 % (n=83) ja samalla määrällä aikoo jatkaa 58 % (n=123). Vähentämistä suunnittelee 5 % (n=10). Myös tämän opetusmuodon lisäämisessä 26-35 vuotiaat olivat ali-edustettuina (33 % lisäämässä). Myös 46-vuotiaita ja vanhempia kiinnosti lyhyiden valmennusten lisääminen selvästi vähemmän (20-30 % lisäämässä) kuin muita ikäryhmiä (46-50 % lisäämässä).

Myös pidemmät klinikat/kurssit kiinnostavat. Vähentämässä on vain 4 % (n=8). Samalla määrällä aikoo jatkaa 55 % (n=123) ja lisäämistä suunnittelee 42 % (n=94). Määrän lisäämistä suunnitellaan eniten Pohjois-Suomessa, jossa 67 % (n=22) aikoo lisätä kursseille osallistumista (alueista, joilla 20 vastaajaa tai enemmän). Kuvassa 10 on vertailu harrastajien suunnitelmista eri opetusmuotojen suhteen.

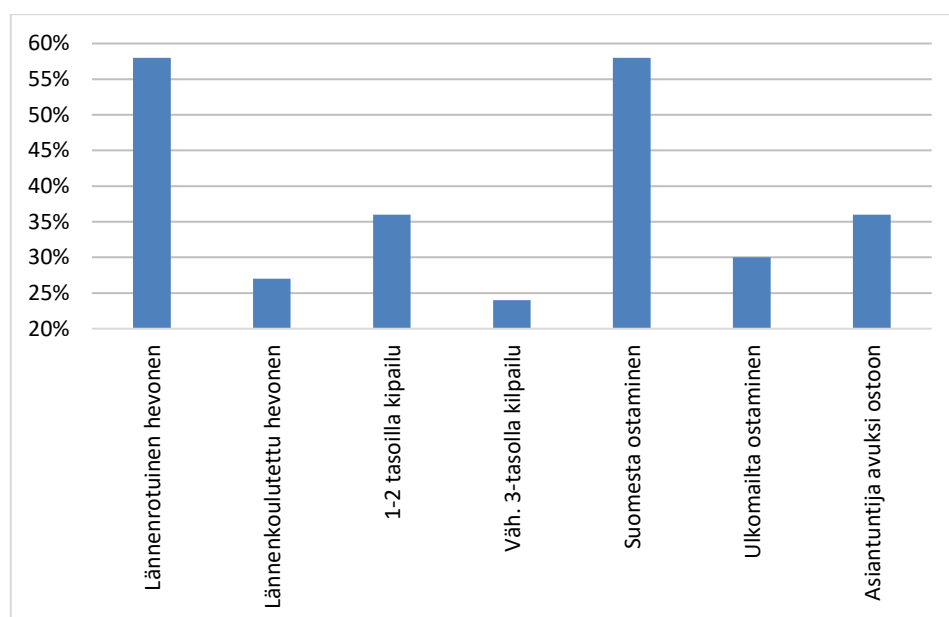

Kuva 10. Harrastajien suunnitelmat opetuksen määrästä (vain tuntien osalta kysyttiin aloittamista ja lopettamista)

Hevosen vuokraamisen yleisyys näyttää pysyvän samalla tasolla. Vuokrausta suunnittelevien (2 %, n=5), määrää lisäävien (alle 1 %, n=1) ja vähentämisen (alle 1 %, n=2) sekä lopettamisen (1 %, n=3) määrät ovat erittäin lähellä toisiaan.

Omien hevosten määrään on tulossa selvempää muutosta. Oman hevosen ostoa suunnittelee 8 % (n=19) ja omien hevosten määrän lisäämistä 7 % (n=17). Hevosmäärän pienentämistä suunnittelee 3 % (n=7) ja kaikista omista hevosista luopumista 2 % (n=5). Suurimmalla osalla (80 %, n=197) tilanne on pysymässä samana kuin nyt.

Hevosen ostoa tai niiden määrän lisäämistä suunnittelevilta kysyttiin tarkempia suunnitelmia hevosen hankintaan liittyen. 33 vastaajaa valitsivat yhteensä 89 heidän suunnitelmiinsa sopivaa väittämää. Keskiarvoksi muodostuu 2,7 väittämää per vastaaja. Suosituimmat vastaukset olivat lännenrotuisen (quarter, paint, appaloosa) hevosen ostoa ja hevosen ostoa Suomesta molemmat saivat 58 % (n=19). Kuvassa 11 eri väittämien saamat vastausosuudet.

Kuva 11. Hevosen ostoa suunnittelevien ajatuksia hevosen ostosta

5.5 Toiveet tarjottavista palveluista

Kysymykseen palveluista, joita kaivataan eniten lännenratsastukseen liittyen, vastasi 268 henkilöä. Palveluita pystyi valitsemaan korkeintaan 3 ja keskiarvo oli 2,38 valittua palvelua. Palvelut, joita kaivataan eniten, olivat järjestyksessä valmennusta/tunteja omalla tai vuokrahevosella (47 %, n=125), opetusta maastakäsittelyssä (34 %, n=91), tunteja lännenratsastuksessa opetushevosella (33 %, n=89), kisoihin tähtäävää valmennusta (27 %, n=72), opetusta karjalajeissa (26 %, n=69), alkeistunteja

länneratsastuksessa (vaihto muusta ratsastuksesta) (21 %, n=56), hevoskoulutusta/ratsutusta (20 %, n=54), täysihoitopaikkoja hevosille länneratsastukseen keskittyneellä tallilla (18 %, n=47), alkeistunteja länneratsastuksessa (ei aiempaa ratsastuskokemusta) (7 %, n=19) ja hevoskouluttamista (6 %, n=17).

Hevoskoulutusta/ratsutusta kaivanneista (n=54) useimmat kaipaivat jatkokoulutusta ja/tai läpiratsastusta (molemmat vastaukset 50 %, n=27). Kolmanneksi suosituin oli kisatreeni (26 %, n=14) ja neljäs ratsastuksen aloitus (24 %, n=13). Satulointia kaipasi 9 % (n=5). Muita (7 %, n=4) kaivattuja olivat varsan koulutus, ohjeet nuoren hevoskoulutukseen ja maastakäsittely, yksi vastaaja ilmoitti pitävänsä kaikkia vaihtoehtoja tärkeinä.

Toiveina yrittäjille esitettiin leirit ja muut ei kilpailuun keskittyvät toiminnot, lajinvaihtokurssit ja edistyneempien opetus. Kehuja nykyisissä palveluissa saivat mm. tuntiratsastajien mahdollisuus kilpailemiseen, hyvät ulkomaiset valmentajat ja opettajien aktiivinen valmentautuminen.

5.6 Lajin haasteet

Avoimissa kysymyksissä nousi esille paljon lajin kehitystä hidastavia haasteita, mutta mitään erityisen yllättävää niissä ei ollut. Henkilökemioissa on ongelmia ja vaikeana pidettiin puolueettomana pysymistä. Osa koki, että erityisesti ulkomaalaisten valmentajien opetukseen päästykseen täytyy kuulua piireihin.

Hankaluuksia aiheuttavat myös aiemmissakin kysymyksissä esille tulleet pitkät välimatkat. Suomi on muutenkin harvaan asuttu maa suurimpien kaupunkien ulkopuolella, eikä pienen harrastajamäärän jakautuminen isolle alueelle helpota tilannetta. Hevospalvelut harvoin sijoittuvat tiiviin asutuksen keskelle samalla tavalla kuin muut liikuntapalvelut, mikä lisää matkaa lähimpäänkin harrastuspaikkaan. Tällä hetkellä länneratsastuksen harrastajat ovat keskittyneet palveluita tarjoavien tallien ympäristöön.

Muita esille tulleita haasteita olivat esimerkiksi:

- tiedon saaminen opetusta tarjoavista paikoista
- varusteiden saaminen Suomesta
- matalan kynnyksen ja muiden kilpailuiden vähyyttä
- juniorien vähyyttä
- hevoskoulutusta opettavat koulut eivät tunne lajia
- valmennuksen saaminen kotitalille
- sopivien ratsastuspohjien vähyyttä

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Aihe herätti selvästi kiinnostusta ja kyselyyn saatiin runsaasti vastauksia. Kyselyn lopussa olleisiin kahteen avoimeen kysymykseen saatiin molempiin yli 115 vastausta.

Lännenratsastuksen harrastajien ikärakenne painottuu muita ratsastuksen lajeja selvemmin aikuisiin. Tämä osaltaan vaikuttaa tarjottaviin palveluihin. Aikuinen harrastaja pystyy yleensä kulkemaan harrastukseensa hieman kauemmas kuin vanhempien kuljetusten varassa olevat lapset ja nuoret. Heillä on myös erilaiset näkemykset hyvästä palvelusta. Harrastajissa on myös suuri osa toisen hevoslajin parissa aloittaneita. Vanhojen tapojen pois oppiminen on usein vaikeampaa kuin uusien asioiden oppiminen.

6.1 Tallien markkinointi

Talli- ja opettajalistaa kyselyyn kerätessäni havaitsin, että lannenratsastus.fi -sivulla olevan opetusta ja valmennusta -osion listoilla on paljon vanhentuneita internet-osoitteita ja muitakin yhteystietoja. Kyselyssäkin tuli esille, että uusien harrastajien on välillä vaikeaa löytää tietoa lähialueen harrastusmahdollisuuksista. Suomen Ratsastajainliiton tallihaku löytää 8 lännenratsastustallia. Näistä vain neljä tuli kyselyssä esille harrastuspaikkana.

Suomen Ratsastajainliiton tallihakuun listataan vain jäsentallit ja ratsastuskoulut. Ratsastuskoulu-määritelmään vaaditaan muiden jäsentallivaatimusten lisäksi ratsastustuntien ohjaamisesta vastaamaan vähintään 70% hevosalan ammatillisen koulutuksen saanut henkilö. (Suomen Ratsastajainliitto ry, n.d. d) Näissä koulutuksissa ei tällä hetkellä ole tarjolla lännenratsastukseen suuntautumista vaan koulutus keskittyy koulu- ja esteratsastukseen. Tämä vaikeuttaa huomattavasti vain lännenratsastukseen keskittyvän tallin pääsemistä listalle.

Haluan kannustaa jokaista lännenratsastuspalveluita tarjoavaa tarkistamaan omat tietonsa lannenratsastus.fi-sivulla, koska se on ainoa paikka, jossa on koottuna koko Suomen lännenratsastuspaikat ja yleistä informaatiota lajista. Nykyisin uusia harrastuspaikkoja etsitään usein internetin ja sosiaalisen median kautta. Vanhentuneet tiedot ja pitkään päivittämättä olleet sivut eivät anna hyvää kuvaa yrityksestä. Ilman internetsivua tai sosiaalisen median tiliä asiakkaiden on vaikeaa löytää yritystä ollenkaan. Moni lajista kiinnostunut löytää tiensä myös Facebookin Lännenratsastusryhmään, siellä voi hyvin mainostaa erilaisia tapahtumia, kilpailuita ja kursseja, joihin myös katsojat ja kuunteluoppilaat ovat tervetulleita. Ryhmän jäsenmäärä on kasvanut lokakuusta 2016 huhtikuuhun 2019 noin 20 % eli lähes 500 henkilöllä.

6.2 Palveluiden kysyntä tulevien viiden vuoden aikana

Lännenratsastuksen opetuksen kysyntä on kyselyn mukaan kasvamassa seuraavan viiden vuoden aikana. Kasvua on odotettavissa ratsastustunteihin, lyhyisiin valmennuksiin ja pidempiin kursseihin.

Ratsastustuntien kysyntä nykyisten harrastajien osalta on kasvamassa. Tunneilla käynnin aloittamista suunnittelee sama määrä kuin tunneilla käynnin lopettamista, mutta tuntimääräänsä aikoo lisätä 15 %. Vähentämistä miettii vain 3 %.

Omalla hevosella lännenratsastusta harrastavia oli 60 % ja vuokrahevonen oli 15 prosentilla vastaajista. Tämä varmasti näkyy lyhyiden valmennusten ja pidempien kurssien kysynnässä, jotka näyttävät olevan suuremmassa kasvussa kuin ratsastustuntien kysyntä. Suosituimmaksi palveluksikin valittiin opetus omalla tai vuokrahevosella. Täysihoitopaikkoja lännenratsastukseen keskittyneellä tallilla ei pidetty yhtä tärkeinä kuin erilaisia opetuspalveluita. Niitäkin kuitenkin kaipasi 18 % vastaajista.

Hevosen koulutuksessa ja ratsutuksessa suosituimmat osa-alueet olivat läpiratsastus ja jatkokoulutus, joita molempia kaipasi 50 % kysymykseen vastanneista. Kaikille vaiheille aina varsan kouluttamisesta kisatreeniin asti oli kuitenkin kiinnostusta. Hevosen koulutuksen puolella pärjänneekin parhaiten monipuolisella osaamisella, jota voi soveltaa vuosien varrella samankin asiakkaan kanssa.

Muita opetuspalveluita selvästi vähemmän kaivattiin alkeistunteja lännenratsastuksessa niille, joilla ei ole aiempaa ratsastustausta. Tämä voi joutua osittain kyselyyn vastanneiden omasta aiemmasta ratsastustaustasta. Näitä tunteja järjestävien kannattanee mieltää markkinointia huolella, koska hevosharrastajien ulkopuolella tietämys lännenratsastuksen olemassaolosta on erityisen vähäistä.

Kyselyyn vastanneista suurin osa oli aloittanut hevosharrastuksen alle 11-vuotiaana. Useimmissa lännensatuloissa on vaikeaa saada jalustimia riittävän lyhyiksi lapsille. Osaaville poneille ja pienemmille satuloille olisi tarvetta, jotta lajin pariin saataisiin lisää harrastajia myös lapsista.

Lännenratsastuksesta kiinnostuneiden joukossa reining sai selvästi enemmän kiinnostusta osakseen kuin nykyisten harrastajien kesken. Reiningiin sopivien pohjien ja hevosten määrä Suomessa on voinut olla rajoittamassa nykyisten harrastajien kiinnostusta lajiin. Kiinnostuneitakaan ei saada lajin pariin, jos sopivaa harrastuspaikkaa ei löydy.

6.3 Kehityskohteita lajissa

Etenkin avoimissa kysymyksissä tuli esiin lajia vaivaavat sosiaaliset ongelmat eli niin sanottu klikkiytyminen ja henkilökemioiden

kohtaamattomuus. Nämä ovat varmasti tuttuja myös muissa hevoslajeissa, mutta pienemmän harrastajamäärän vuoksi ne ovat erityisen hankalia lännenratsastuksen kohdalla. Toisaalta ilmapiiri lajin sisällä ja eri tapahtumissa sai myös kehuja.

Lajin kehittymisen tiellä on osittain myös sekavat kilpailumahdollisuudet. Lännenratsastuskilpailuita järjestetään Suomessa neljän eri järjestön toimesta ja jokaisella on omat säännöt. Myös yhteistyö näiden välillä on ollut hankalaa, koska harvat kilpailunjärjestäjät ovat tutustuneet huolellisesti kaikkien sääntöihin ja niiden yhteen sovittamiseen. Myös pätevän tuomarin löytäminen vaikeutuu useammilla säännöllä kilpaillessa. Suomessa kuitenkin kilpailijamäärät ovat niin pieniä, etten koe järkeväksi järjestää kilpailuita vain osalle tästä joukosta. Nykyistä laajempi yhteistyö voisi lähteä liikkeelle nykyisten kilpailunjärjestäjien yhteisellä kokoontumisella.

Lajin parempi näkyvyys kasvattaisi harrastajamäärää nopeammin ja lisäisi sitä kautta palveluiden kysyntää koko maassa. Lajin näkyvyyttä voi lisätä isojen tapahtumien lisäksi myös osallistumalla pieniin paikallisiin tapahtumiin tai sosiaalisen median kautta. Kilpailuiden ilmoittaminen erilaisiin tapahtumakalentereihin voi myös saattaa uusia ihmisiä lajin pariin.

Ilman kehitystä voisi lajin todeta saavuttaneen huippupisteensä ja seuraavan suunnan olevan alaspäin. Lännenratsastuksessa on kuitenkin kehitettävää Suomessa ja sekä harrastajamäärä, että kiinnostuneiden määrä on kasvussa. Yrittäjät voivat omalta osaltaan vaikuttaa suuresti suuntaan, johon lajia kehitetään. Yhteistyön lisääminen eri yrittäjien ja yhdistysten välillä voisi tuoda lisää monipuolisuutta nykyiseen palvelu- ja tapahtumatarjontaan.

LÄHTEET

Hippolis, Suomen Hippos ry, Suomen Ratsastajainliitto ry, Luke Hevostalous. (2018). *Hevostalous lukuina 2017*. Haettu 4.4.2019 osoitteesta https://www.ratsastus.fi/site/assets/files/2864/hevostalous_lukuina_2017.pdf

Hämäläinen, M.;& Patjas, L.-M. (2018). *Palvelun taitajaksi* (11, uudistettu p.). Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Kotler, P. (2005). *Markkinoinnin avaimet* (1 p.). (R. Renko, Käänt.) Helsinki: Readme.fi.

Kupiainen, E. (2019). Suomen Ratsastajainliiton aluekartta. Sähköposti-viesti tekijälle 18.4.2019.

Lahnuksen ratsastuskoulu. (n. d.). Hinnat. Haettu 1.4.2019 osoitteesta <http://www.lahnuksenratsastuskoulu.fi/>

Lüscher, M. (2013). *Lännenratsastus ja sen markkinatilanne Suomessa*. Opinnäytetyö. Maaseutuelinkeinojen koulutusohjelma. Hämeen ammattikorkeakoulu. Haettu 1.4.2019 osoitteesta <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2013121721646>

Parantainen, J. (2007). *Tuotteistaminen* (4 p.). Helsinki: Talentum Media Oy.

Parantainen, J. (2017). *Hinnoittelu on helppoa ja hauskaa*. Helsinki: Alma Talent Oy.

Suomen Ratsastajainliitto ry. (n.d. c). Kevätkokous 2019, Tilastoliite 2018. Haettu 19.4.2019 osoitteesta: https://www.ratsastus.fi/site/assets/files/20802/tilastoliite_2018_toimintakertomukseen.pdf

Suomen Ratsastajainliitto ry. (n.d. d). Löydä oma tallisi, Jäsentallikriteerit Haettu 9.5.2019 osoitteesta: https://www.ratsastus.fi/site/assets/files/1781/jasentallikriteerit_2017.pdf

Suomen Ratsastajainliitto ry. (n.d. a). Ratsastuksen tunnuslukuja. Haettu 2.4.2019 osoitteesta: <https://www.ratsastus.fi/srl/ratsastuksen-tunnuslukuja/>

Suomen Ratsastajainliitto ry. (n.d. b). Takaisin ratsaille. Haettu 5.4.2019 osoitteesta <https://www.ratsastus.fi/ratsastamaan/takaisin-ratsaille/>

Suomen Ratsastajainliitto – Kisapalvelu. (n.d.). Lännenratsastus kilpailut 1.1.2018-31.12.2018. Haettu 19.4.2019 osoitteesta:

<https://kipa.ratsastus.fi/modules/srl/srlz.aspx?P=1&VID=default&SID=8a9a8f3a-8199-4190-ab9c-895e173a48d5&=&action=cookie&S=1&continue=Y&C=5c5a4ca63f5064fca5b298f6375eeec5>

KYSELYLOMAKE

Lännenratsastuspalveluiden kysyntä Suomessa

Tervetuloa vastaamaan lännenratsastuspalveluiden kysyntää kartoittavaan kyselyyn. Kysely on osa opinnäytetyötäni, jonka toimeksiantajana toimii Suomen Ratsastajainliiton lännenratsastuksen all around -komitea. Kysely kattaa kaikki lännenratsastuksen alalajit ja vastaajiksi toivotaan kaikkia, joita laji kiinnostaa. Voit siis vastata kyselyyn, vaikka olisit vasta kiinnostunut tai saat elantosi lännenratsastuksesta. Saat vastattavaksesi 15-31 kysymystä, kysymysten määrä riippuu aiemmista vastauksistasi. Osa kysymyksistä on pakollisia ja ne on merkitty tähdellä. Vastausaika on noin 5-12min.

Jos sinulla on kysyttävää tai ongelmia kyselyn kanssa voit olla yhteydessä minuun [sanni.a.vuorinen\(at\)gmail.com](mailto:sanni.a.vuorinen(at)gmail.com).

Kiitos vastaamisesta!

Vastausvaihtoehtojen edessä tarkoittaa, että vain yhden pystyi valitsemaan

Vastausvaihtoehtojen edessä tarkoittaa, että niistä pystyi valitsemaan useita yhtä aikaa

_____ tarkoittaa vapaata tekstikenttää

Taustatiedot

1. Sukupuoli *

- Nainen
- Mies
- Muu tai en halua vastata

2. Ikä *

- Alle 18 vuotta
- 18-25
- 26-35
- 36-45
- 46-55
- 56-65
- Yli 65
- En halua vastata

3. Asuinpaikka (SRL:n alue) *

- Etelä-Suomi
- Häme
- Itä-Suomi

- Kaakkois-Suomi
- Keski-Suomi
- Lounais-Suomi
- Pohjanmaa
- Pohjois-Suomi
- En halua vastata

Harrastushistoria

4. Minkä ikäisenä aloitit hevosharrastuksen (lajilla ei väliä) ensimmäisen kerran? *

- Alle 11 vuotiaana
- 11-20 vuotiaana
- 21-30 vuotiaana
- 31-50 vuotiaana
- Yli 50 vuotiaana

5. Minkä lajin parissa aloitit hevosharrastuksen? *

- Koulu-, este-, kenttäratsastus
- Matka-, maasto-, vaellusratsastus
- Lännenratsastus
- Raviurheilu
- Jokin muu, mikä? _____

6. Onko sinulla ollut pitkää taukoa hevosharrastuksessa? *

- Ei
- Kyllä, alle 2 vuotta
- Kyllä, 2-5 vuotta
- Kyllä, 6-10 vuotta
- Kyllä, yli 10 vuotta

7. Kuinka kauan olet harrastanut lännenratsastusta? *(tällä kysymyksellä jaettiin vastaajat lajista kiinnostuneisiin=ensimmäinen vastausvaihtoehto ja lajin harrastajiin=2-6 vastausvaihtoehdot)

- Olen vasta kiinnostunut tai käynyt pari kertaa kokeilemassa
- Alle 2 vuotta
- 2-5 vuotta
- 6-10 vuotta
- 11-20 vuotta
- Yli 20 vuotta

8. Miksi aloitit lännenratsastuksen? (kysymys harrastajille)

9. Miksi olet kiinnostunut lännenratsastuksesta? (kysymys kiinnostuneille)

Harrastus tällä hetkellä

10. Tarjoatko itse hevospalveluita? *

- En, hevoset ovat harrastus
- Kyllä, tarjoan lännenratsastuspalveluita
- Kyllä, tarjoan muita hevospalveluita

11. Kuuluuko hevosharrastukseesi tällä hetkellä muita lajeja, mitä? * (kysymys harrastajille)

- Lännenratsastus on ainoa lajini
- Koulu-, este-, kenttäratsastus
- Matka-, maasto-, vaellusratsastus
- Raviurheilu
- Jokin muu, mikä? _____

12. Harrastatko tällä hetkellä muita hevoslajeja? * (kysymys kiinnostuneille)

- Kouluratsastus
- Esteratsastus
- Kenttäratsastus
- Matka-, maasto-, vaellusratsastus
- Raviurheilu
- Jokin muu, mikä? _____
- Minulla ei ole tällä hetkellä aktiivista hevosharrastusta

13. Tällä hetkellä harrastan lännenratsastusta * (kysymys harrastajille)

- Omalla hevosella
- Vuokrahevosella
- Tuntihevosella
- En tällä hetkellä ratsasta

14. Jos aloitat lännenratsastuksen, teetkö sen? (kysymys kiinnostuneille)

- Omalla hevosella
- Vuokrahevosella
- Tuntihevosella

15. Mitä lajeja tällä hetkellä harrastat? * (kysymys harrastajille)

- Reining
- Freestyle reining
- Western riding
- Trail
- Ranch trail
- Barrel racing
- Pole bending
- Western pleasure
- Western horsemanship
- Versatility ranch horse

- Ranch riding
- Showmanship at halter
- Trail at halter (trail in hand)
- Muu, mikä? _____

16. Mistä lännenratsastuksen alalajeista olet kiinnostunut? * (kysymys kiinnostuneille)

- Reining
- Freestyle reining
- Western riding
- Trail
- Ranch trail
- Barrel racing
- Pole bending
- Western pleasure
- Western horsemanship
- Versatility ranch horse
- Ranch riding
- Showmanship at halter
- Trail at halter (trail in hand)
- Muu, mikä? _____
- En osaa sanoa

17. Haluaisitko harrastaa myös muuta lajia, mitä? (siirry seuraavaan kysymykseen, jos et halua harrastaa muita lajeja) (kysymys harrastajille)

- Reining
- Freestyle reining
- Western riding
- Trail
- Ranch trail
- Barrel racing
- Pole bending
- Western pleasure
- Western horsemanship
- Versatility ranch horse
- Ranch riding
- Showmanship at halter
- Trail at halter (trail in hand)
- Muu, mikä? _____

18. Haluaisitko lopettaa jonkun lännenratsastuksen alalajin keskittyäksesi johonkin toiseen? * (kysymys harrastajille)

- Kyllä, laji/lajit johon/joihin haluan keskittyä on/ovat _____
- En

19. Käytkö säännöllisesti ratsastamassa seuraavilla talleilla tai henkilöiden opetuksessa? * (kysymys harrastajille)

- Apple Tree Ranch / Kati Riesen
- Big Mama's Ranch / Leena Kurikka
- Catfish Ranch / Ann-Maria Tenno
- Chippewa Range
- Hevospankki / Ritva ja Eero Vesala
- Horse&Power Training / Mervi Pakola
- Huminalehto / Johanna Kolehmainen
- Johanna Hytönen
- JC Ranch
- Jokirannan Ratsastuskoulu / Pirjo Marjanen
- Jokirannan Ratsastuskoulu / Janina Salo
- Auli Kuisma
- Lahnuksen ratsastuskoulu / Anneli ja Jukka Kivelä
- Launosten Kartano / Virpi Jouttela
- Lintulan Hevostila / Sari Lintula
- Lucky Ranch / Anu Lampinen ja Antti Keskitalo
- Luostolan Hevostila / Alpo Isola, Henna Koskinen ja Ellu Isola
- Spring Ranch / Maria Astikainen
- Millcreek Ranch / Ursula Turtiainen
- Niemenpellon talli / Maarit Relander
- Northern Lights Revon Ranch / Katja Vanhatalo
- Pete Perkiö
- Rajakorpi Ranch / Anna Porola
- Tosca Tila / Mari Valkonen
- Tuomikosken tila / Tanja Hynynen
- Vainiomäen tila / Jaana Toivonen
- Vertepro oy / Jenni Hakosalo
- Vuorenrinteen tila / Terhi Jokila
- Wallan talli / Meeri Simula
- Western Training Sanna Onkamo / Sanna Liimatainen
- Wilhelmin polku / Pia Wilhelmi
- Wilma Western / Maria Mustonen
- Muu suomalainen talli/valmentaja, mikä/kuka? _____
- Ulkomaalainen valmentaja/-t, kuka/ketkä? _____
- En käy säännöllisesti opetuksessa, kertoisitko miksi? _____

20. Tiedätkö mistä/keneltä voit saada opetusta lännenratsastuksessa? (kysymys kiinnostuneille)

- Tiedän ja olen käynyt tutustumistunnilla
- Tiedän, mutta en vielä ole ollut tunnilla
- En ole vielä tutkinut asiaa
- En löytänyt sopivaa paikkaa, miksi? _____

21. Onko opettajallasi/valmentajallasi jokin seuraavista pätevyyksistä? *

(kysymys harrastajille)

- Ratsastuksenohjaaja tai ratsastuksenopettaja
- Valmentaja (1-taso) tai lajivalmentaja (2-taso)

- CR-ohjaaja
- Lännenratsastustuomari
- Hänellä on pätevyys kotimaassaan
- Hän on suorittamassa jotakin näistä
- En tiedä onko hänellä näitä
- Hänellä ei ole mitään näistä

Palvelut

22. Saatko mielestäsi riittävästi opetusta/valmennusta lännenratsastuksessa? * (kysymys harrastajille)

- Kyllä, aina/lähes aina kun haluan
- Ei, valmentaja/opettaja asuu kauempana, matka rajoittaa opetuskertoja
- Ei, raha rajoittaa opetuskertoja
- Ei, valmentaja/opettaja on kiireinen tai kalenterimme eivät sovi yhteen
- Ei, muu syy, mikä? _____

23. Onko valmennusten tai tuntien hinta mielestäsi sopiva? *

- Hintaa on korkea
- Hintaa on sopiva
- Hintaa on matala
- En osaa sanoa

24. Valitse enintään kolme palvelua, joita kaipaat eniten lännenratsastukseen liittyen

- Täysihoitopaikkoja hevosille lännenratsastukseen keskittyneellä tallilla
- Alkeistunteja lännenratsastuksessa (ei aiempaa ratsastuskokemusta)
- Alkeistunteja lännenratsastuksessa (vaihto muusta ratsastuksesta)
- Tunteja lännenratsastuksessa opetushevosilla
- Valmennusta/tunteja omalla tai vuokrahevosella
- Kisoihin tähtäävää valmennusta
- Opetusta karjalajeissa
- Opetusta maastakäsittelyssä
- Hevosen koulutusta/ratsutusta
- Hevosen kilpailuttamista

25. Valitsit edellisessä kysymyksessä hevosten koulutuksen / ratsutuksen tärkeäksi palveluksi. Minkä tasoista koulutusta tai ratsutusta kaipaat? * (kysymys niille, jotka valitsivat kysymyksessä 24 hevosten koulutuksen ja/tai ratsutuksen)

- Satulointi
- Ratsastuksen aloitus
- Jatkokoulutus
- Läpiratsastus
- Kisatreeni
- Muu, mikä? _____

Harrastuksen tulevaisuus

Seuraavissa kysymyksissä mieti tulevaa viittä vuotta ja suunnitelmiasi tälle ajalle lännenratsastuksen osalta

26. Lännenratsastusharrastuksen jatkuminen * (kysymys harrastajille)

- Aion jatkaa
- Aion lopettaa, miksi? _____

27. Muun hevosharrastuksen jatkuminen * (kysymys niille, jotka vastasivat kysymykseen 11 jonkin muun kuin lännenratsastus on ainoa lajini -vaihtoehdon)

- Aion jatkaa
- Aion lopettaa, miksi? _____

28. Muun hevosharrastuksen aloittaminen * (kysymys harrastajille)

- Aion aloittaa uuden lajin
- En aio aloittaa uutta lajia

29. Lännenratsastus-tunneilla käynti (kysymys harrastajille)

Tässä tarkoitetaan tuntihevosella opetuksessa käymistä.

- Aloitan tunneilla käynnin
- Lisään tunneilla käyntiä
- Vähennän tunneilla käyntiä
- Lopetan tunneilla käynnin
- Jatkan nykyisellä tuntimäärällä

30. Opetus/valmennus kerrat (1-2h kerrallaan) (kysymys harrastajille)

Tässä tarkoitetaan omalla tai vuokrahevosella ratsastusta opetuksessa TAI tuntihevosella erilliseen valmennukseen osallistumista

- Lisään kertoja
- Vähennän kertoja
- Kerrat pysyvät samana

31. Klinikat/kurssit (väh. 1pv kerrallaan) (kysymys harrastajille)

Tässä tarkoitetaan erillisiin yleensä useamman päivän kestäviin valmennuksiin (myös leirit) osallistumista

- Lisään
- Vähennän
- Pysyy samana

32. Hevosen vuokraus * (kysymys harrastajille)

- Aloitan vuokrauksen
- Lisään vuokrausta
- Vähennän vuokrausta
- Lopetan vuokrauksen

o Tilanne sama kuin nyt

33. Oma hevonen * (kysymys harrastajille)

- o Ostan oman hevosen
- o Lisään omien hevosten määrää
- o Vähennän omien hevosten määrää
- o Luovun omasta/omista hevosesta/hevosista
- o Tilanne sama kuin nyt

34. Vastasit ostavasi oman hevosen tai lisääväsi niiden määrää seuraavan 5 vuoden aikana. Valitse seuraavista sopivat kohdat (kysymys niille, jotka vastasivat kysymyksessä 33 ostavansa oman hevosen tai lisäävänsä hevosten määrää)

- Ostan lännenrotuisen hevosen (quarter, paint, appaloosa)
- Ostan lännenkoulutetun hevosen
- Ostan hevosen Suomesta
- Ostan hevosen ulkomailta
- Tarvitsen asiantuntija apua hevosen valinnassa
- Aion kilpaila hevosella 1-2 tasoilla
- Aion kilpaila hevosella 3 tasolla tai sitä korkeammalla

35. Vapaa sana lännenratsastuksen palvelutarjonnasta Suomessa

_____ 500 merkkiä

36. Toiveita ja palautetta SRL:lle, ratsastusseuroille, rotu- ja lajijärjestöille

_____ 500 merkkiä